

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 19.06.2015

Versjon 1

revidert den: 19.06.2015

Avsnitt 1: Identifikasjon av kjemikaliet og ansvarlig firma

. 1.1 Produktidentifikator

. Handelsnavn: NEUTOL ECO

. Artikkelnummer: 105104

. 1.2 Relevante, identifiserte anvendelser av stoffet eller stoffblandingen, samt anvendelser som frarådes
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

. **Bruk av stoffet/ tilberedning** Fremkaller preparater for fotografisk bruk

. 1.3 Enkeltopplysninger om foretaket som leverer sikkerhetsdatabladet

. **Produsent/leverandør:**

ADOX Fotowerke GmbH
Pieskower Str. 30 A
15526 Bad Saarow / Germany
www.adox.de

. **Avdeling for nærmere informasjon:** ADOX: +49 (0) 33631 6459-0 E-mail: info@adox.de

. 1.4 **Nødnummer:** Giftinformasjonen Berlin (Tyskland): +49(0)30-30686 790(24 timer engelsk og tysk)

Avsnitt 2: Viktigste faremomenter

. 2.1 Klassifisering av stoff eller stoffblanding

. Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008

GHS07

Skin Irrit. 2 H315 Irriterer huden.

Eye Irrit. 2 H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.

. **Klassifisering iht. europeisk direktiv 67/548/EEC eller 1999/45/EC**

Xi; Irriterende

R36: Irriterer øynene.

. **Spesielle fareinformasjoner for mennesker og miljø:**

Produktet må merkes ifølge beregningsprosedyren fastlagt i " EFs almennr direktiv for klassifisering av tilberedninger" - siste gyldige versjon.

. **Klassifiseringssystem:**

Klassifiseringen tilsvarende aktuelle EF-lister, men er supplementert med informasjoner fra faglitteratur og bedriftsinformasjoner.

. 2.2 Etikettelementer

. **Merking iht. bestemmelse (EC) Nr. 1272/2008**

Produktet er klassifisert og merket i henhold til CLP-forordningen.

. **Farepiktogrammer**

GHS07

. **Varselord** Advarsel

. **Faresetninger**

H315 Irriterer huden.

H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.

. **Sikkerhetssetninger**

P280 Bruk vernehansker / vernebriller.

P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.

(fortsatt på side 2)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 19.06.2015

Versjon 1

revidert den: 19.06.2015

Handelsnavn: NEUTOL ECO

(fortsatt fra side 1)

P332+P313 Ved hudirritasjon: Søk legehjelp.
 P501 Innholdet / emballasjen skal avhendes i henhold til de lokale forskrifter.

. Ytterligere informasjoner:

Inneholder 4-hydroksymetyl-4-metyl-1-fenyl-3-pyrazolidone (HMP). Kan gi en allergisk reaksjon.

. 2.3 Andre farer
. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

. **PBT:** Ikke brukbar.

. **vPvB:** Ikke brukbar.

Avsnitt 3: Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering

. 3.2 Kjemisk karakterisering: Blandinger

. **Beskrivelse:** Blanding av nedenstående oppførte stoffer med ufarlige tilsetninger.

. Farlige innholdsstoffer:

CAS: 584-08-7 EINECS: 209-529-3 Registreringsnummer: 01-2119532646-36	kaliumkarbonat ❌ Xi R36/38 ⚠️ Skin Irrit. 2, H315; Eye Irrit. 2, H319	10-<25%
CAS: 111-46-6 EINECS: 203-872-2 EF-nummer: 603-140-00-6	dietylenglykol (2,2'-oksydietanol) ❌ Xn R22 ⚠️ STOT RE 2, H373; ⚠️ Acute Tox. 4, H302	1-5%
CAS: 7758-02-3 EINECS: 231-830-3 Registreringsnummer: 01-2119962195-33	potassium bromide ❌ Xi R36 ⚠️ Eye Irrit. 2, H319	1-5%
CAS: 60-00-4 EINECS: 200-449-4 EF-nummer: 607-429-00-8 Registreringsnummer: 01-2119486399-18	edetic acid (EDTA) / ethylenediamine-N,N-tetraacetic acid ❌ Xn R20; ❌ Xi R36 ⚠️ Acute Tox. 4, H332; Eye Irrit. 2, H319	1-5%
CAS: 13047-13-7 EINECS: 235-920-3	4-hydroksymetyl-4-metyl-1-fenyl-3-pyrazolidone (HMP) ❌ Xn R22; ❌ Xi R43; ⚠️ N R51/53 ⚠️ Aquatic Chronic 2, H411; ⚠️ Acute Tox. 4, H302; Skin Sens. 1, H317	<1%

. **Ytterligere informasjoner:** Teksten til de fareangivelsene som er inkludert her, kan konsulteres i kapittel 16.

Avsnitt 4: Førstehjelpstiltak

. 4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

. **Generelle informasjoner:** Klær som er tilsølt med produktet må fjernes omgående.

. **Etter hudkontakt:** Vask straks av med mye vann.

. Etter øyekontakt:

Skyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann. Ved fortsatt besvær tilkall lege.

. **Etter svelging:** Ved fortsatt besvær må lege konsulteres.

. 4.2 De viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket

Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

. 4.3 Indikasjon på omgående medisinsk hjelp eller påkrevet spesialbehandling

Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 5: Tiltak ved brannslukning

. 5.1 Slökkemiddel
. Egnede slukningsmidler:

CO₂, slukningspulver eller vann i spredt stråle. Større branner bekjempes med vann i spredt stråle eller med skum som er motstandsdyktig mot alkohol.

(fortsatt på side 3)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 19.06.2015

Versjon 1

revidert den: 19.06.2015

Handelsnavn: NEUTOL ECO

(fortsatt fra side 2)

- . **5.2 Spesielle farer som oppstår pga. substanser eller blandinger**
 Nitrogenoksyd (NO_x) (kvelstoffoksyd)
 Kullmonoksyd (CO)
 Under visse brannvilkår kan spor av andre giftige stoffer ikke utelukkes.
- . **5.3 Informasjon vedr. brannbekjempelse**
- . **Spesielt verneutstyr:** Pust ikke inn eksplosjons- og branngasser.

Avsnitt 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

- . **6.1 Personlige vernetiltak, verneutstyr og prosedyrer ved nødsituasjoner**
 Ta på beskyttelsesdrakt. Hold ubeskyttede personer borte.
 Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
- . **6.2 Miljøverntiltak:**
 Fortynn med rikelig med vann.
 La ikke produktet komme ned i kloakk/overflatevann/grunnvann.
- . **6.3 Metoder og materiale for oppsamling og opprensing:**
 Ta opp stoffet med væskebindende materiale (sand, kiselgur, syrebindemiddel, universalbindemiddel, sagflis).
 Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
- . **6.4 Henvisning til andre avsnitt**
 Informasjoner om sikker håndtering, se kapittel 7.
 Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.
 Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

Avsnitt 7: Håndtering og oppbevaring

- . **7.1 Forholdsregler for sikker håndtering**
 Sørg for god ventilasjon/avsugning på arbeidsplassen.
 Unngå aerosoldannelse.
- . **Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern:** Beskytt mot varme.
- . **7.2 Vilkår for sikker lagring, inkl. eventuelle inkompatibiliteter**
- . **Lagring:**
- . **Krav til lagerrom og beholdere:** Må bare oppbevares i originalbeholdere.
- . **Informasjoner om felles lagring:**
 Lagres adskilt fra næringsmidler.
 Lagres adskilt fra oksydasjonsmidler.
- . **Ytterligere informasjoner om lagervilkårene:**
 Hold beholderne tett tilsluttet.
 Lagres kjølig og tørt i godt tilsluttet beholder.
 Beskyttes mot varme og direkte solpåvirkning.
 Beskyttes mot lyspåvirkning.
 Oppbevares under lås og lukke og utilgjengelig for barn.
 Recommended storage temperature: 5-30 °C
- . **7.3 Spesiell sluttbruk** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 8: Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

- . **Ytterligere informasjoner om utforming av tekniske anlegg:** Ingen ytterligere informasjoner, se punkt 7.
- . **8.1 Kontrollparametere**
- . **Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:**
 Produktet inneholder ingen relevante mengder av stoffer med arbeidsplassrelevante grenseverdier som må overvåkes.

(fortsatt på side 4)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 19.06.2015

Versjon 1

revidert den: 19.06.2015

Handelsnavn: NEUTOL ECO

(fortsatt fra side 3)

. DNEL-verdier
60-00-4 edetic acid (EDTA) / ethylenediamine-N,N-tetraacetic acid

Oral	Long-term - systemic effects, general population	25 mg/kg bw/day (general population)
Inhalativ	Akute /short-term exposure - local effects, worker	2,5 mg/m ³ (Worker (Arbeiter))
	Long-term - local effects, general population	1,5 mg/m ³ (general population)
		1,5 mg/m ³ (general population)
	Long-term exposure - local effects, worker	2,5 mg/m ³ (Worker (Arbeiter))

. **Ytterligere informasjoner:** Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.

. 8.2 Begrensning og kontroll av eksponering
. Personlig verneutstyr:
. Generelle verne- og hygienetiltak:

Normale sikkerhetstiltak ved omgang med kjemikalier må overholdes.

Holdes adskilt fra næringsmidler, drikkevarer og fórstoffer.

Fjern omgående forurensede, gjennomvætede klær.

Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.

Gasser/damper/aerosoler må ikke innåndes.

Unngå berøring med øyne og hud.

. **Åndedrettsvern:** Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.

. Håndvern:

Beskytteshansker

Tette hansker

Hanskematerialet må være ugjennomtrengelig og bestandig overfor produktet /stoffet /blandingen.

Hanskematerialet velges under hensyntagen til holdbarhetstid, gjennomtrengelighet og degradering.

. hanskemateriale

Valget av egnet hanske er ikke bare avhengig av materiale, men også av andre kvalitetskjennetegn og er forskjellig fra produsent til produsent. Da produktet representerer en sammensetning av flere stoffer, kan holdbarheten av hanskematerialet ikke forhåndsberegnes, og denne må testes før bruk.

Butylkautsjuk

Nitrilkautsjuk

Hansker av neopren

. gjennomtrengingstid for hanskemateriale

Hanskemateriale: butylgummi: Lag tykkelse: $\geq 0,4\text{mm}$, Gjennombruddstid: $>480\text{min}$

Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.

Hanskemateriale: nitrilgummi: Lag tykkelse: $\geq 0,38\text{mm}$, Gjennombruddstid: $>480\text{min}$

Hanskemateriale: neopren: Lag tykkelse: $\geq 0,65\text{mm}$; Gjennombruddstid: $>240\text{min}$

. Øyevern:

Tettsittende vernebrille

. **Kroppsværn:** Arbeidsbeskyttelsesdrakt

Avsnitt 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

. 9.1 Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper
. alminnelige opplysninger
. Utseende:

Form: Flytende

(fortsatt på side 5)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 19.06.2015

Versjon 1

revidert den: 19.06.2015

Handelsnavn: NEUTOL ECO

(fortsatt fra side 4)

Farge:	Lysegul
. Lukt:	Merkbar
. Luktterskel:	Ikke bestemt.
. pH-verdi ved 20 °C:	10,7
. Tilstandsendring	
Smeltepunkt/smelteområde:	Ikke bestemt.
Kokepunkt/kokeområde:	Ikke bestemt.
. Flammepunkt:	Ikke brukbar.
. Antennelighet (fast, gassformet):	Ikke brukbar.
. Antennelsestemperatur:	
Spaltningstemperatur:	Ikke bestemt.
. Selvantennelighet:	Produktet er ikke selvantennelig.
. Eksplosjonsfare:	Produktet er ikke eksplosjonsfarlig.
. Eksplosjonsgrenser:	
Nedre:	Ikke bestemt.
Øvre	Ikke bestemt.
. Damptrykk ved 20 °C:	23 hPa
. Tetthet ved 20 °C:	1,249 g/cm ³
. relativt tetthet	Ikke bestemt.
. damptetthet	Ikke bestemt.
. fordampningshastighet	Ikke bestemt.
. Løslighet i / blandbarhet med vann:	Fullstendig blandbar.
. Fordelingskoeffisient (n-oktanol/vann):	Ikke bestemt.
. Viskositet:	
Dynamisk:	Ikke bestemt.
Kinematisk:	Ikke bestemt.
. Løsningsmiddelandel:	
Organiske løsningsmidler:	2,2 %
Vann:	>60 %
VOC (EF)	2,24 %
. 9.2 Annen informasjon	Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 10: Stabilitet og reaktivitet

- . **10.1 Reaktivitet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- . **10.2 Kjemisk stabilitet**
- . **Termisk spaltning / vilkår som må unngås:** Stabil ved omgivelsestemperatur.
- . **10.3 Mulighet for farlige reaksjoner** Reaksjoner med syrer, alkalier og oksydasjonsmidler.
- . **10.4 Forhold som bør unngås** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- . **10.5 Inkompatible materialer:** Under visse brannvilkår kan spor av andre giftige stoffer ikke utelukkes.
- . **10.6 Farlige nedbrytningsprodukter:**
 - Irriterende gasser/damper
 - Kullmonoksyd og kuldioksyd

NO

(fortsatt på side 6)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 19.06.2015

Versjon 1

revidert den: 19.06.2015

Handelsnavn: NEUTOL ECO

(fortsatt fra side 5)

Avsnitt 11: Opplysninger om helsefare

. 11.1 Informasjon om toksikologiske virkninger

. Akutt giftighet

. Klassifiseringsrelevante LD/LC50-verdier:

584-08-7 kaliumkarbonat

Oral	LD50	>2000 mg/kg (rat)
------	------	-------------------

111-46-6 dietylenglykol (2,2'-oksydietanol)

Oral	LD50	12565 mg/kg (rat)
------	------	-------------------

7758-02-3 potassium bromide

Oral	LD50	3070 mg/kg (rat)
------	------	------------------

60-00-4 edetic acid (EDTA) / ethylenediamine-N,N-tetraacetic acid

Oral	LD50	>200- <5000 mg/kg (rat)
------	------	-------------------------

Inhalativ	LC50	6h: 1000-5000 mg/l (rat)
-----------	------	--------------------------

13047-13-7 4-hydroksymetyl-4-metyl-1-fenyl-3-pyrazolidone (HMP)

Oral	LD50	566 mg/kg (rat)
------	------	-----------------

. Primær irritasjonsvirkning:

. Hudetsing/hudirritasjon

Irriterer huden.

. Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon

Gir alvorlig øyeirritasjon.

. Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt

Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

. Informasjon om følgende grupper med potensielle virkninger:

. Akutte virkninger (akutt toksisitet, irriterende og etsende virkninger)

På bakgrunn av beregningsmetoden iflg. EF's generelle klassifiserings-retningslinje for tilberedninger i siste gyldige utgave oppviser produktet følgende farer:

Irriterende

. CMR-virkninger (kreftfremkallende virkninger, arvestoffskadelige og reproduksjonsskadelige virkninger)

. Skader på arvestoffet i kjønnsceller

Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

. Kreftframkallende egenskap

Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

. Reproduksjonstoksisitet

Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

. STOT – enkelteksponering

Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

. STOT – gjentatt eksponering

Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

. Aspirasjonsfare

Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Avsnitt 12: Miljøopplysninger

. 12.1 Giftighet

. Akvatisk toksisitet:

111-46-6 dietylenglykol (2,2'-oksydietanol)

EC50	24h:	>1000 mg/l (daphnia magna (Water flea))
------	------	---

LC50	96h:	>32000 mg/l (invertebrate animals)
------	------	------------------------------------

7758-02-3 potassium bromide

EC50	24h:	1150 mg/l (daphnia magna (Water flea))
------	------	--

60-00-4 edetic acid (EDTA) / ethylenediamine-N,N-tetraacetic acid

EC50	24h:	>100 mg/l (daphnia magna (Water flea))
------	------	--

	48h:	>100 mg/l (invertebrate animals)
--	------	----------------------------------

LC50		135 mg/l (Lepomis macrochirus (Sonnenbarsch))
------	--	---

(fortsatt på side 7)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 19.06.2015

Versjon 1

revidert den: 19.06.2015

Handelsnavn: NEUTOL ECO

(fortsatt fra side 6)

13047-13-7 4-hydroksymetyl-4-metyl-1-fenyl-3-pyrazolidone (HMP)

LC50 1-10 mg/l (fish)

- . **12.2 Persistens og nedbrytbarhet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- . **12.3 Bioakkumulasjonspotensial** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- . **12.4 Mobilitet i jord** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- . **Ytterligere økologiske informasjon:**
- . **Generelle informasjon:**
 Vannfareklasse 1 (D) (Selvklassifisering): lett farlig for vann
 Ikke la stoffet komme ned i grunnvannet, i vassdrag eller i kloakker.
- . **12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- . **PBT:** Ikke brukbar.
- . **vPvB:** Ikke brukbar.
- . **12.6 Andre skadelige virkninger** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 13: Fjerning av kjemikalieavfall

- . **13.1 Metoder for avfallsbehandling**
- . **Anbefaling:** Må ikke bortskaffes sammen med husholdningsavfall. Må ikke komme ned i kloakk.

Europeiske avfallslisten

09 01 01* vannbaserte fremkallingsvæsker og aktivatorvæsker

- . **Ikke rengjort emballasje:**
- . **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.
- . **Anbefalt rengjøringsmiddel:** Vann, eventuelt med tilsetning av rengjøringsmidler.

Avsnitt 14: Opplysninger om transport

. 14.1 UN-nummer:	
. ADR, ADN, IMDG, IATA	bortfaller
. 14.2 Korrekt UN-forsendelsesbetegnelse	
. ADR, ADN, IMDG, IATA	bortfaller
. 14.3 transport fareklasser	
. ADR, ADN, IMDG, IATA	
. klasse	bortfaller
. 14.4 Emballasjegruppe:	
. ADR, IMDG, IATA	bortfaller
. 14.5 Miljøfarer:	
. Marine pollutant:	Nei
. 14.6 Særskilte forholdsregler for bruker	
	Ikke brukbar.
. 14.7 Transport i bulk iht. anneks II til MARPOL 73/78 og til IBC-koden	
	Ikke brukbar.
. UN "Model Regulation":	
	-

Avsnitt 15: Opplysninger om lover og forskrifter

- . **15.1 Helse-, sikkerhets- og miljøforskrifter/lovgivning som gjelder spesielt for stoffet eller stoffblandingen**
- . **Merking iht. bestemmelse (EC) Nr. 1272/2008 GHS merking av etiketter**

(fortsatt på side 8)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 19.06.2015

Versjon 1

revidert den: 19.06.2015

Handelsnavn: NEUTOL ECO

(fortsatt fra side 7)

 . **15.2 Kjemisk sikkerhetsvurdering:** En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.

Avsnitt 16: Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produktegenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktsmessig rettsforhold.

Relevante satser

- H302 Farlig ved svelging.
- H315 Irriterer huden.
- H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
- H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.
- H332 Farlig ved innånding.
- H373 Kan forårsake skader på nyrene ved lengre eller gjentatt eksponering. Eksponeringsmåte: Svelging.
- H411 Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
- R20 Farlig ved innånding
- R22 Farlig ved svelging
- R36 Irriterer øynene
- R36/38 Irriterer øynene og huden
- R43 Kan gi allergi ved hudkontakt
- R51/53 Giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet

Forkortelser og akronymer:

- ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
- IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
- IATA: International Air Transport Association
- GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals
- EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances
- ELINCS: European List of Notified Chemical Substances
- CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)
- VOC: Volatile Organic Compounds (USA, EU)
- DNEL: Derived No-Effect Level (REACH)
- LC50: Lethal concentration, 50 percent
- LD50: Lethal dose, 50 percent
- PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic
- vPvB: very Persistent and very Bioaccumulative
- Acute Tox. 4: Acute toxicity, Hazard Category 4
- Skin Irrit. 2: Skin corrosion/irritation, Hazard Category 2
- Eye Irrit. 2: Serious eye damage/eye irritation, Hazard Category 2
- Skin Sens. 1: Sensitisation - Skin, Hazard Category 1
- STOT RE 2: Specific target organ toxicity - Repeated exposure, Hazard Category 2
- Aquatic Chronic 2: Hazardous to the aquatic environment - Chronic Hazard, Category 2